

L'examen s'estructura en dos blocs: un primer bloc amb preguntes sobre Història de la Llengua, Sociolingüística i Literatura i un segon bloc de comentari de text. Al primer bloc, de les quatre preguntes formulades se n'han de respondre dues. Al segon bloc, hi ha dos textos, dels quals se n'ha d'elegir un. Cada text té associades cinc preguntes, que s'han de respondre específicament en relació amb el text seleccionat. Atenció: les preguntes del comentari de text no són intercanviables d'un text a l'altre.

Bloc 1: Història de la Llengua, Sociolingüística i Literatura

Heu de triar i respondre **dues** de les quatre opcions (4 punts):

- a) Origen i evolució de la llengua catalana: el substrat, el superstrat i l'adstrat (definicions, exemples) (2 punts).
- b) conflicte lingüístic: minorització i substitució (2 punts).
- c) El Modernisme: Santiago Rusiñol (2 punts).
- d) La literatura actual: Maria-Mercè Marçal (2 punts).

Bloc 2: Comentari de text

Llegeix atentament el text i respon les qüestions formulades.

Opció A

Em deia Pilar Ugidos, bona mestra artesana, que el centre i l'essència de l'educació no són ni els mestres ni els alumnes: són les relacions.

Jaume Cela s'agafa a la filosofia de Joan-Carles Mèlich per concloure que el verb que conjuga l'educador és *ser-hi*. Que és molt més que ser: és ser en un lloc i en un moment. I al costat d'algú, és clar. Ser en un context, ser en companyia, ser plegats.

Som més el que fem que el que diem, som més el que decidim que el que pensem, som quan actuem i no quan reflexionem, i som en un context, el de les relacions. Per això és evident que més que persones tòxiques hi ha relacions que fan sortir el pitjor de nosaltres, i més que persones extraordinàries hi ha relacions que ens ajuden a **projectar** el millor de nosaltres. D'aquí la meva admiració creixent per les vocacions que consisteixen a tenir cura de persones, que donen tot el protagonisme al vincle.

Que siguem les relacions que tenim, com les tenim i amb qui, **ens refrega** una obvietat que massa sovint oblidem: que hem vingut a aquest món a estimar i ser estimats, a donar i a rebre. Tot és amor o bé la seva negació, que té una **gamma** que va des de la indiferència fins a l'odi, sempre tan oposat i tan proper a l'amor. O celebrem l'estima o exhibim a crits i a cops la seva absència. Tendresa i violència són expressions pures del mateix desig i necessitat: el d'estar pendent l'un de l'altre, ja sigui per cuidar-nos o fer-nos mal, per salvar-nos o per matar-nos.

I com que hem vingut aquí a relacionar-nos, l'educació és l'art i l'ofici **sublim** d'aprendre'n mentre s'ensenya i d'ensenyar-ne mentre s'aprèn. És més verb que substantiu, més exemple que discurs, viu del fet i no de la paraula, imposa la realitat sobre la idealització. Només sent-hi de veritat, de tot cor, sempre, pots aprendre i ensenyar a ser-hi.

Carles Capdevila, diari *Ara* (16/07/2016)

1. Posa un títol que reflecteixi el sentit del text. Raona'l (màxim 3 línies) (1 punt).
2. Indica quines són les idees principals del text i resumeix-les (1 punt).
3. Explica el significat dels mots o de les expressions que, al text, apareixen marcats en negreta (1 punt).
4. «(...) el verb que conjuga l'educador és *ser-hi*. Que és molt més que ser.» Quina diferència planteja l'autor de l'article entre l'ús o l'absència del pronom feble *hi* amb el verb *ser*? Justifica la resposta amb arguments concrets i precisos (100 paraules aprox.) (1 punt).
5. «Tot és amor o bé la seva negació, que té una gamma que va des de la indiferència fins a l'odi, sempre tan oposat i tan proper a l'amor.» Quina és la teva opinió sobre aquesta afirmació? Utilitza arguments concrets i precisos per defensar la teva posició (200 paraules aprox.) (2 punts).

Opció B

Vaig arribar a Mallorca amb la intenció exclusiva d'anar a Fornalutx, cercar a les golfes els baguls procedents de París i Barcelona i tornar a ca meva com més aviat millor. Però tot just entrar dins Sóller per prendre el camí de Fornalutx vaig adonar-me que les olors de la vall —una mescla indestriable de flors de taronger, fulles de llimonera i terra mullada— em cridaven amb reclams fortíssims, com si em sacsegessin la memòria. Potser el que havia anat a cercar no eren sols els senyals de ma mare sinó també els propis, els meus, els dels mesos passats amb l'àvia a ca seva, una casa humil de l'Horta que compartia amb la meva tia brodadora. Encara que cap de les dues duguessin la meva sang, encara que entre els baguls en pogués sortir la certesa del meu vertader cognom, encara que res tengués a veure amb elles, la meva vida s'arrelava al seu raser —com en la nit les flames a la fosca— més que a qualsevol altre lloc.

Olorant la precisa sentor amb l'exactitud de l'olfacte infantil —el 1960 vaig passar-lo quasi sencer en aquella vall— m'adonava que havia arribat a un punt, a una edat en què pesen més els anys viscuts que no els que encara podem viure i, en conseqüència, són els records els que atorguen sentit a la nostra existència sigui quina sigui la nostra identitat. M'adonava també que eren les passes amb les quals havia arribat fins allà —fins el primer revolt de la carretera—, les que oferien raó de la meva vida. Jo era el resultat d'infinits segons, de minuts també infinits, d'almanco mig milió d'hores. Fos qui fos el meu pare no podia fer altra cosa que acceptar-lo de la mateixa manera que no tenia altre remei que acceptar davant del mirall com el meu rostre s'anava adaptant a la futura calavera, sense que la voluntat pogués oposar-hi la més mínima resistència. A glops de temps els llavis s'anaven aprimant i per això els costava més riure les gràcies de la vida, i els ulls empetitits miraven cap enrere amb més facilitat que cap endavant.

Carme Riera, *La meitat de l'ànima* (2004)
(Premi Sant Jordi 2003, fragment)

1. Posa un títol que reflecteixi el contingut d'aquest text. Raona'l (màxim 3 línies) (1 punt).
2. Determina i justifica l'estructura del text (1 punt).
3. Identifica una comparació i una metàfora. Explica'n el sentit (1 punt).
4. A partir del text, com descriuries el moment vital de la veu narradora? Justifica la resposta a partir de citacions concretes del text (100 paraules aprox.) (1 punt).
5. Què li provoquen a la veu narradora els records d'infantesa a Fornalutx? A quines conclusions arriba, a partir d'aquests records, sobre la seva vida i els seus orígens? Comparteixes aquesta sensació de la intensitat dels records d'infantesa? Justifica la teva opinió amb arguments concrets i precisos (200 paraules aprox.) (2 punts).